

BOYUN EĞME

• SİYASET

CUMHURİYET AYNI ZAMANDA HERKES İÇİN EKMEK VAADİYDİ

• Eşitsizlikler ve tabiyet ilişkileri insanlığın binlerce yıla uzanan sınıflı toplumlar tarihinin özünü oluşturuyordu. Cumhuriyet fikri, yurttaşların eşitliği ve özgürlüğü idealleri üzerinde yükseldi. • Sf 4

• SİYASET

YENİ BİR CUMHURİYETE DOĞRU

• Dayanışma Medisi Cumhuriyet'in 97. yılını anmak ve YENİ BİR CUMHURİYET'in ilke ve yapı taşlarını oluşturmak üzere çeşitli başlıklarda raporlar hazırladı. Kalkınmadan çevreye, adaletten sağlığa, kültür sanata... • Sf 5

İNSANIN İNSANA KULLUĞUNU YOK ETMEK İÇİN

YAŞASIN CUMHURİYET

• AYDINLANMA

EMEKÇİ HALKIN BİLİM AKADEMİSİ

• Bilim ve Aydınlanma Akademisi üç yıldır bilim kisvesi altında sunulan hurafelerle mücadele ediyor, ülkemizin geleceğini aydınlatan çalışmalar yapıyor. Şimdi pandemi döneminde halkın hizmetinde yayıncılığını sürdürüyor. Bilim düşmanlığı eninde sonunda kaybedecek, aydınlanma kazanacak. • Sf 6

• KADIN

ÖNCE ÇOCUKLAR VE KADINLAR İÇİN

• Gericilik toplumun yaşam damarlarını kadınlar üzerinden kurutabileceğini biliyor. Kadınlar da boyun eğmemeyi ve mücadele etmeyi... İşte bu mücadeleyi Önce Çocuklar ve Kadınlar Derneği ile görüştük. • Sf 8

• EMEK-SERMAYE

BİRLİK SENDİKASI AVM'LERDE ÖRGÜTLENİYOR

• AVM çalışanları genç, örgütsüz ve yalnız... Bazen içecek su bulamıyor, ailelerini göremiyorlar. Birlikte çalıştıkları güvenlik, kasiyer, satış elemanı, kim varsa sesleniyorlar: Zaman "Birlik" zamanı. • Sf 12

BAĞIŞ YAP, DESTEK OL

**HAYDİ UNUTMAYALIM, BİZ
GÜCÜ NEREDEN ALIRIZ?
DAYANIŞMA**

Türkiye Komünist Partisi, maddi kaynaklarını üyelerinin ve dostlarının, dışından tırnağından artırdıklarıyla partiye aidat ve bağış verenlerin katkılarıyla oluşturuyor. Türkiye Komünist Partisi'ne bağışlarınızla katkı koyabilirsiniz. Hesap numaralarımız şöyle:

T. HALK BANKASI

Kadıköy/İstanbul Şubesi

Şube kodu: 0140

Hesap no: 16000060

Türkiye Komünist Partisi IBAN:

TR960001200914000016000060

YAPI KREDİ BANKASI

Ümraniye Çarşı Şubesi

Şube kodu: 1171

Hesap no: 87854153

Türkiye Komünist Partisi IBAN:

TR490006701000000087854153

AKBANK

Bahariye Şubesi

Şube kodu: 0141

Hesap no: 0128702

Türkiye Komünist Partisi IBAN:

TR320004600141888000128702

**BOYUN
EGME**

**BOYUN EĞME
HAFTALIK SİYASİ DERGİ
İmtiyaz Sahibi:**

Gelenek Basım Yayıncılık ve Ticaret Ltd. Şti

Sorumlu Müdür: Mesut Gülççek

Tasarım: Uğur Güç

ISSN: 2564-7385

Adres: Osmanağa Mh. Osmancağ Sk. No:9/16
Kadıköy - İstanbul

Baskı: Deren Matbaacılık Ambalaj San. ve
Tic. Ltd. Şti. Beylikdüzü OSB Mah. Orkide
Cad. No: 9/Z Beylikdüzü-İstanbul

TOPLUMCU ANAYASA'DAN...

II. BÖLÜM: TEMEL HÜKÜMLER

Madde 1- Türkiye Cumhuriyeti, dil, din, ırk ve cinsiyet ayrımı gözetmeksizin, Türkiye'de yaşayan işçilerin, köylülerin ve tüm emekçilerin ortak iradesini temsil eden ve çıkarlarını savunan egemen bir sosyalist devlettir.

Madde 2- İnsanın insanı sömürmesine yol açacak hiçbir iş, işlem, eylem ve düzenleme yapılamaz; bunu güvence altına alacak önlemlerin tasarlanıp uygulanması, devletin birincil görevleri arasındadır.

Madde 3- Siyasal yaşam ve devlet işleri, tümüyle ya da bir bölümüyle, dine ve din kurallarına dayandırılmaz. Dini inanç bireysel bir tercihtir; her yurttaş herhangi

bir dine inanmakta ya da hiçbir dine inanmamakta, bunları açıklayıp açıklamamakta özgürdür.

Madde 4- Farklı ulus ve halkların özgürce bir arada yaşadığı Türkiye Cumhuriyeti'nde bütün yurttaşlar etnik ya da ulusal kökenlerine bakılmaksızın eşit haklardan yararlanırlar. Türkiye Cumhuriyeti'nin egemen bir sosyalist devlet olarak örgütlenmesinde ve eşitlikçi toplumsal düzenin kurulması ve korunmasında hiçbir halk ya da

ulus diğerlerinden daha fazla rol ve sorumluluğa sahip değildir.

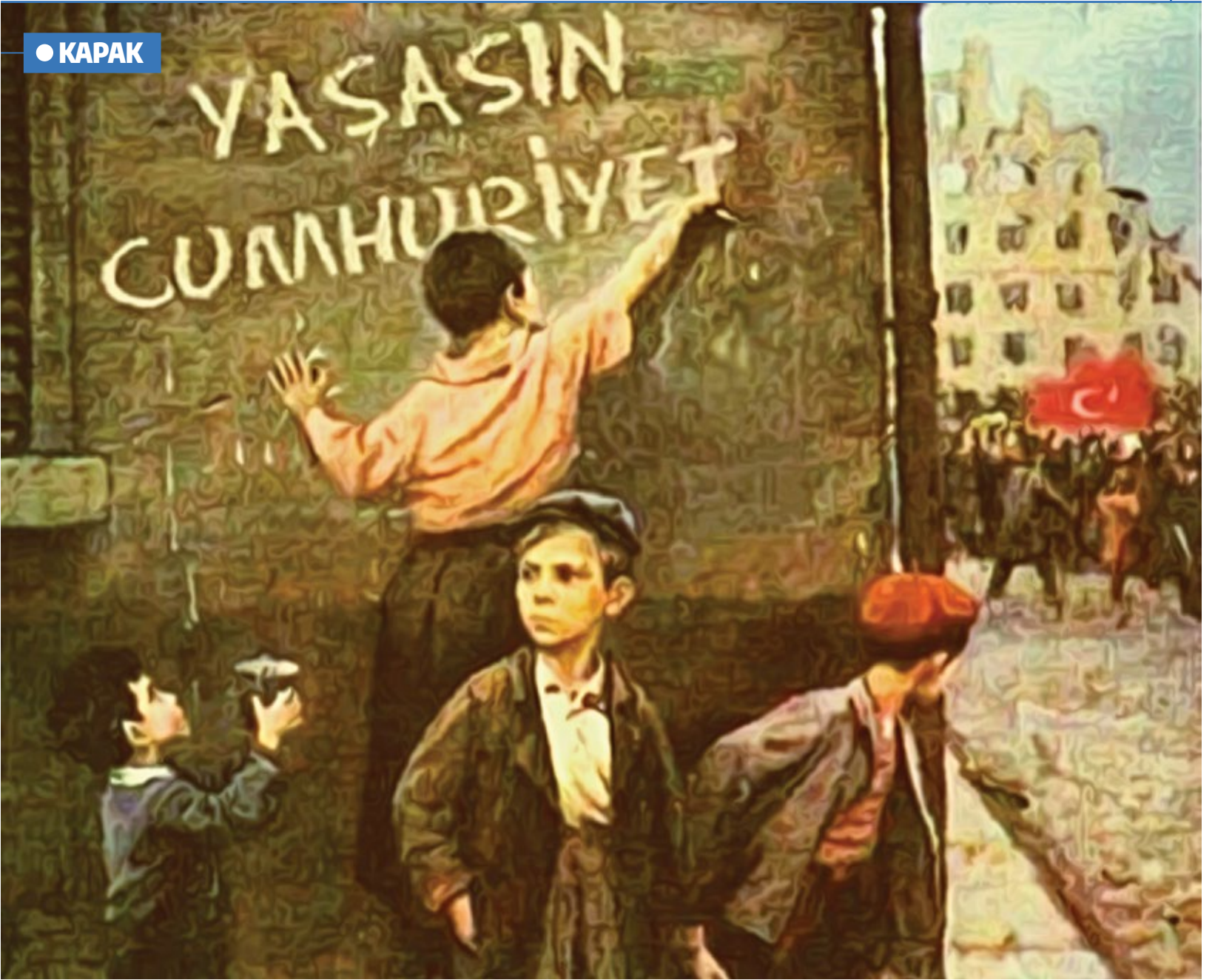
Madde 5- Anayasanın ilk dört maddesindeki hükümlerin dokunulmazlığı, örgütlü toplumun güvencesi altındadır.

● SAMANALTI / Sait Munzur

● KAPAK

YAŞASIN CUMHURİYET!

Bu topraklarda Cumhuriyet'in ilanının yüzüncü yılına yaklaşırken, halkımız yeni bir Cumhuriyet için, bir emekçi Cumhuriyeti için, yaşayacak ve yaşatacak bir SOSYALİST CUMHURİYET için görev üstlenmelidir.

Cumhuriyetin yüzüncü yılı yaklaşıyor. Üstelik 2023 yılı- ni, cumhuriyetin tasfiyesinde en büyük rolü oynayanlar da hedeflerine koymuş durumda- lar. “2023 hedefi” hikayesi yeni de sayılmaz. Bundan yıllar önce, AKP iktidarı sırtını patronlara vermiş, liberal, AB’ci ortakları ile iktidarının sefasını sürerken bu sloganı ortaya atıp cumhuriyetin yüzüncü yılına göz dikmişti. Referandumlar, torba yasalar, OHAL’ler, Anayasa değişiklikleri derken 2023 bir seçim yılı olarak karşılarında du-

ruyor. Bu süreçte güç kaybeden AKP, 2023’ü bu sefer de bir seçim hesaplaşması içinde geçirmeyi hedefliyor.

Neymiş? 2023’te milli gelir yükselecekmiş, daha güvenli bir Türkiye, daha hızlı bir yargı sistemi olacakmış... Geçiniz. Dışa bağımlılığın tavan yaptığı, her gün kadınların öldüğü, adaletin mumla arandığı ülkede 2023 hedefleri diye gösterdikleri halkla dalga geçmekten başka bir şey değil. Milli irade, milli güç diye diye yaptıkları ülkenin suyunu, toprağını, yolunu sermayeye peşkeş çekmek oldu. Acun Ilıcalı’dan, Müge

Anlı’dan, Cübbeli Ahmet’ten kanaat önderi çıktı!

Cumhuriyet halkın kendisiyle dalga geçenlerin iktidarını alaşağı etmesi demek değilse nedir? Onların 2023 paketi daha fazla çalıp çırmak, daha fazla yoksulluk, daha büyük hamaset ise, bunun karşısında elimiz boş mu duracağız?

2023 bizimdir. Cumhuriyetin yüzüncü yılının onuru, bu ülkenin her bir metrekaresini emeğiyle var eden işçi sınıfına aittir.

Türkiye işçi sınıfına yeni bir Cumhuriyet gerek. Öyleyse kuracağız. Görev başına!

İNSANIN İNSANA KULLUĞUNU YOK ETMEK İÇİN

Cumhuriyet... Ya da bir kuşağa okul sıralarında öğretilen tanımıyla: Halkın, halk için, halk tarafından yönetimi... Gücünü Tanrı'dan aldığına inanılan kralların, padişahların tahtından inmesi, imparatorlukların yıkılması; yerlerine parlamentoların, meclislerin kurulması... İktidarın gökten yere inmesi aslına bakarsanız. Kararların, kuralların bir tek kişinin iki dudağı arasından çıkacak söze değil de, halkın temsil edildiği parlamentolarda, meclislerde çıkarılacak kanunlara bağlı olması. Bir kralın sorgusuz sualsiz, hesapsız kitapsız yönetimi yerine; sorgulanabilir, denetlenebilir ve gerektiğinde değiştirilebilir hükümetlerin geçmesi. Ülkeyi yönetenlerin kraliyet veya padişah soyundan olmakla değil de, seçimle iş başına gelmesi... İnsanın insana kulluğu yerine, yurttaşlığın geçmesi özetle.

PATRONLAR, HALK İLE CUMHURİYET ARASINA GİRDİ

Tarihte imparatorluk bayraklarının yerini Cumhuriyetlerin bayraklarının alması kolay olmuyor. Açlıkla, yoksullukla yaşayan, ezilen, hor görülen, savaşlarda hep kendi çocukları cepheye sürülen halk kitleleri ayaklanıyor; soylulara, krallara karşı amansız bir mücadele

veriyor. Bu mücadelenin öncülüğünü ise, o zamanın yükselen sınıfı burjuvazi yapıyor. Nihayetinde halk Cumhuriyeti kazanıyor, kendi kendini yönetme hakkını elde ediyor. Ancak burjuvazi, halk ile Cumhuriyetin arasına giriyor ve geçmişten bugüne yönetme hakkını kendi çıkarları yararına tepe tepe kullanıyor. Ve öyle kötüye kullanıyor ki Cumhuriyeti; ne aydınlanmayı tamamına erdiren, ne de demokrasiyi... Bugün hangimiz meclislerdeki koltuklarda oturanların halkın temsilcisi olduğuna inanıyoruz? Hangimiz seçimlere, sandıktan çıkan sonuca güveniyoruz? Ya da kaçımız hükümetlerin denetlenebildiğini, sorgulanabildiğini, seçimle gidebileceğini düşünüyoruz? İşte burjuvazinin Cumhuriyeti' getirdiği yer, bugün bu soruların cevabından bir adım ileride değil.

Cumhuriyetin yukarıda saydığımız anlamlara gelebilmesi için, Cumhuriyetle aramızdan artık burjuvaziyi çıkarmamız gerek. Buna öncülük edebilecek, halkı Cumhuriyetle kucaklayacak sınıf ise işçi sınıfı. O halde, bu kucaklaşma için, insanın insana kulluğunu yok etmek için, bir ağaç gibi tek ve hür, bir orman gibi kardeşçesine yaşayacağımız Sosyalist Cumhuriyet için; gelin işçi sınıfının mücadelesine omuz verin!

CUMHURİYET AYNI ZAMANDA HERKES İÇİN EKMEK VAADİYDİ

Cumhuriyet fikri, yurttaşların eşitliği ve özgürlüğü idealleri üzerinde yükseldi. İnsanlığın binlerce yıla uzanan sınıflı toplumlar tarihinin özünü oluşturuyordu eşitsizlikler ve tabiyet ilişkileri. Bu ilişkilerin kökeninde ise adli adınca emek sömürüsü yatıyordu.

Cumhuriyet, yasalar önünde eşitlik ve özgürlüğü güvence altına alarak tarihsel bir ilerlemeye imza attı. Sömürünün dinsel düşünceye dayanan kaynaklarını yerle bir etti; iktidarını tanrısal güçlere dayandıran krallıkların, padişahlıkların elinden aldı tebayı sömürme olanaklarını. İktisadi alanda dünyevi, bilimsel, kalkınmaya ve toplumsal ihtiyaçları karşılamaya dayalı bir perspektifi inşa etmeye koyuldu. Cumhuriyet, emekçi sınıfların binlerce yıllık kaderi olan sefaletin karşısında herkes için ekmek vaadiydi.

Ancak, burjuva devrimlerinin ürünü olan cumhuriyet, tarih boyunca eşitsizlik ve tabiyet ilişkilerinin temelinde yatan emek sömürüsünün kendisiyle hesaplaşmadı. Değişen, emek sömürüsünün biçimiymi sadece. Yeni kurulan düzende artık sömürünün dayanağı dinsel tahakküm değil, zenginlikleri patronların eline, işleyişini onların kâr hırsına teslim eden piyasa mekanizmasıydı. Bilimsellik, kalkınma, toplumsal çıkar gibi kavramlar ve bunların da ötesinde, yurttaş ve emekçi kimliğiyle verilen mücadeleler sömürüye belirli sınır koymuştu koymasına ama sömürünün temelleri sapsağlam yerindeydi. Cumhuriyetin altını oyan da işte bu temeller oldu.

Patronların kâr hırsıyla derinleşen sömürü mekanizmaları ortada ne bilimsellik, ne kalkınma, ne toplumsal çıkar, ne iş, ne de ekmek bıraktı. Tüm dünya için geçerli olan bu tablo Türkiye'de cumhuriyetin akıbeti açısından ibretlik bir son yarattı. Bu ibretlik sonda sanayi altyapısının yağmalanması, tarımın bitirilmesi, her türlü kalkınma perspektifinin ortadan kalkması, ülkenin geleceğini karartan büyük bir plansızlık, emekçiler için derin bir işsizlik, yoksulluk ve açlık var.

YENİ CUMHURİYETİN ANAHTARI: SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜZEN

Türkiye'de cumhuriyetin yıkılışı, patronların kazancı, emekçi sınıfların felaketi oldu. Ancak emekçi sınıfların bu doksan yıllık deneyimden edindikleri tek miras felaket olamaz; olmayacak da! Bize kalan asıl miras, cumhuriyeti neyin bitirdiğine ilişkin yalın bilincimiz. Yeni bir cumhuriyeti gerçek eşitlik ve özgürlük temelinde inşa etme iradesi bu bilince dayanacak. Cumhuriyeti sömürü düzeni bitirdiyse eğer, sömürünün olmadığı yerde önümüz alabildiğine aydınlık. Önümüz aydınlık, çünkü mirasımızda başka şeyler de var... Sömürsüz bir düzende yeni cumhuriyetin serpilmesine ışık tutacak araçlarımız var; toplum çıkarlarını gözetken bilimsel planlamacılığımız var, kamu yatırımlarına dayanan kalkınmacılığımız var... Geçmiş yüzyılın sosyalizm deneyimleriyle zenginleşen mirasımızda herkese iş garantisini ülke ekonomisine katkıda bulunmanın zorunlu gereği olarak gören anlayışımız var.

Türkiye'de emekçiler, cumhuriyetin herkes için ekmek vaadini gerçek temellere kavuşturacak olan bu mirasa sahip çıktıklarını gösterecekler.

DAYANIŞMA MECLİSİ RAPORLARI YAYINDA YENİ BİR CUMHURİYET'E DOĞRU

Dayanışma Meclisi Cumhuriyet'in 97. yılını anmak ve YENİ BİR CUMHURİYET'in ilke ve yapı taşlarını oluşturmak üzere çeşitli başlıklarda raporlar hazırladı.

YENİ BİR CUMHURİYET'E DOĞRU:
Sermayenin Cumhuriyetinden
Emeğin Cumhuriyetine

Çok sayıda Dayanışma Meclisi üyesinin komisyonlar oluşturarak kolektif bir şekilde hazırladığı bu değerli raporlara Meclis'in internet sitesi üzerinden ulaşılabilir. Ayrıca 28 Ekim tarihinde yayınlanmak üzere dört Dayanışma Meclisi üyesinin katılımıyla bir panel düzenlenecek.

Paneli Dayanışma Meclisi'nin Youtube hesabı üzerinden izleyebilirsiniz.

SANAYİ-KALKINMA RAPORU

Türkiye Devleti, Kamucu – Kalkınmacı Devlet niteliği kazanacak, reel sektörün yapısını çağa uygun iyileştirmelerle geliştirecek, tüm sektörler çapında emek üretkenliğini artırmak ve buna paralel bölüşümü adaletli hale getirmek için planlama yeni bir anlayışla merkeze koyulacaktır.

ÇALIŞMA YAŞAMI VE SOSYAL POLİTİKALAR RAPORU

Çalışma hakkı, ayrımsız bütün yurttaşlar için sağlanacaktır. Hiçbir ayrıma tabi tutulmaksızın farklı ırk, dil, din, cinsiyette olanların çalışma hakkı güvence altına alınmalı, eşitlikçi koşullar sağlanacaktır. Yeni Cumhuriyet'te insanlara dinlenme, sosyalleşme, tatil hakları sağlanacaktır.

ÇEVRE RAPORU

Yeni Cumhuriyet'te; yapılacak planlama kapsamında doğal ve tarihi güzellikleri barındıran özellikli bölgelerde başta madencilik olmak üzere tüm çevresel müdahaleler yasaklanacaktır. Tüm bireylerin canlı-cansız doğanın

bir parçası olduğu bilinciyle hareket etmesi sağlanacaktır.

SAĞLIK RAPORU

Yeni cumhuriyetin sağlığı, üreten ve üreterek dönüşen insan yaşamının bütün alanlarını kapsayacaktır. Toplum sağlığının geliştirilmesi ve korunması, üretim birimlerinden (fabrikalar, tarlalar) başlayarak örgütlenen ve toplumsal hayatın bütününe yerleşen bir hedef olacaktır.

EĞİTİM RAPORU

Herkesin eğitim fırsatlarından eşit bir şekilde yararlanması ve yeteneklerine göre öğrenim görebilmesi için eğitim parasız ve kamusal olacaktır. Özel okullar ve yurtlar ile vakıf üniversiteleri kamulaştırılacaktır. Tarikatlara ait olan okul ve yurt gibi kurumlar ise kapatılacaktır.

Kamusal eğitim, laik, bilimsel ve de bireyi, toplumu ve doğayı önceleyen bir içerikte olacaktır. Bu içerikte piyasacı, gerici, ırkçı ya da cinsiyetçi öğretiler olmayacaktır.

KÜLTÜR SANAT RAPORU

Dil, özellikle de ülkenin ortak dili herkese öğretilecek, herkesin kendisini sözlü ve yazılı olarak düzgün, standart ifade edebilmesi sağlanacaktır. Aynı şekilde yerel dillerin de geliştirilmesi, bunun için dil enstitüleri kurulması, edebiyatının teşvik edilmesi sağlanacaktır.

Güzel sanatların tüm alanlarında, kendi kendini yönetecek bağımsız örgütlenmeler teşvik edilecek, bu örgütlerin ulusal ve uluslararası çalışma ve ilişkilerine destek sağlanacaktır.

KADININ TOPLUMSAL EŞİTLİĞİ RAPORU

Yeni cumhuriyetimizde kadınların toplumsal eşitliğinin sağlanması için yaşama geçirilecek uygulamalar ekonomik ve toplumsal özgürlükler temelinde ele alınacaktır. Kadınların çalışmalarının önündeki tüm toplumsal ve geleneksel engellerin kaldırılması ve kadınların toplumsal gelişmenin ortak birer paydası olmasının sağlanması cumhuriyetin en önemli hedeflerindedir.

ADALET RAPORU

Gerçek adalet, insanın insanı sömürmediği bağımsız, laik bir düzende ancak mümkün olacaktır.

Adaletin tesisi, yalnızca usul ve esasları yasalarca belirlenmiş mahkemelerce değil aynı zamanda eşitlikçi bir sistem için örgütlenmiş bir halkla birlikte ve onun adına mümkün olabilir.

ULUSLARARASI İLİŞKİLER VE SAVUNMA RAPORU

Yeni Cumhuriyet, emperyalizmle işbirliği yapmayan bütün yakın ve uzak komşu ülkelerle dostluk, iyi komşuluk ve dayanışma çerçevesinde emperyalist-kapitalist yapıların dağıtılmasını hedefleyecektir.

Yeni Cumhuriyetin savunma politikası, zorunlu kalınmadıkça silahlanma ekseninde değil, halkın sisteme olan aidiyeti ve dayanışması ile oluşturulacaktır.

EMPERYALİZM TÜM UNSURLARIYLA KOVULMALIDIR

“Manda ve himaye kabul edilemez!” Eylül 1919'da Sivas Kongresi'nde bu sözler söylenmişti. Kurtuluş Savaşı'nı verecek siyasi irade, sömürgecilere meydan okumuştur. Cumhuriyet devrimini bu iradeden bağımsız düşünebilir miyiz? O günlerde Sadrazam Damat Ferit Paşa'dan tutun işgale karşı Saraçhane mitinginde kürsü alan Halide Edip'e kadar pek çok insan emperyalizmin merhametiyle hayatta kalılabileceğine inanıyordu. Oysa emperyalizmin merhametsizliğini bilenler, “Kavgada yumruk sayılmaz” diyerek yola koyuldular. İşgali, mandayı, himayeyi reddettiler. Kurtuluş Savaşı'nın siyasi önderliği, birincisi

halka güveniyordu; ikincisi işgalcileri kovan bir halkın artık kul, tebaa olamayacağını biliyordu. Emperyalizme karşı kurtuluş ile padişahlıktan ve hilafetten kurtuluş, yani Cumhuriyet Devrimi, işte bu yüzden birbirinden ayrılamaz.

Peki ya bugün? Emperyalizm ağıktan işgal edemediği toprakları sermayesiyle esir alıyor. Cumhuriyet'in erken yıllarından itibaren adı konmadan tekrar himayecilik konuşulmaya başlanmıştı; çünkü bu ilişkiler yeni Türkiye'nin yeni zenginlerinin işine geliyordu. Kapitülasyon görünümünde olmayan bağımlılık ilişkileri İngiltere'yle Fransa'yla Almanya'yla tekrar kuruldu. Ardından, İkinci Dünya Savaşı sonunda Tür-

kiye'nin anti-komünist cepheye katılmasıyla Türkiye emperyalizme göbekten bağlandı.

KATAR SERMAYELİ YERLİ TANK, ALMAN MOTORLU MİLLİ ARABA

Bu cephenin kumandanı olan ABD'nin bir uydusu haline geldik; NATO ordumuzu, IMF ve Dünya Bankası ekonomimizi belirliyordu. Yine sermaye sınıfının çıkarları doğrultusunda...

Bugün işbirlikçi patronlara yaslanarak dünyaya sözde meydan okuyan bir iktidarımız var. En fazla yapabildiği Katar sermayesiyle yerli tank fabrikalarına el koymak, Alman motorlu arabayı “yerli ve

milli” diye satmak!

Buna karşılık, yüz yıl önceki gibi, aydınların bazıları Türkiye'nin kurtuluşunu farklı ülkelerin himayesinde görebiliyorlar. Oysa ki çözüm basit: Yüz yıl önceki gibi halka güvenerek emperyalizmi tüm unsurlarıyla kovacak bir siyasi önderlik. Ancak bu defa emperyalizmi kovarken içerideki sömürücü sınıfın da kökünün kazınması gerekecek; bir daha manda ve himaye arayanların, milliyetçi kisvelerle başkalarını himaye etmeye kalkanların türememesi için. İşte Türkiye'de komünistler bu önderliği üstleniyor. Sağlıklı, güvenli ve kendine yeterli bir ülke olabilmek için tam bağımsız, kamucu ve planlı bir ekonomi gerekli. Komünistlerin böyle bir programı var. Sosyalist Cumhuriyet, emperyalizmden kalıcı bir kurtuluş sağlayacak.

— **AYDINLANMA** BİLİM EMEKÇİLERİNE DAVET:

Aydınlanma için mücadeleye!

Bilim ve Aydınlanma Akademisi üç yıldır bilim kisvesi altında sunulan hurafelerle mücadele ediyor, ülkemizin geleceğini aydınlatan çalışmalar yapıyor. Şimdi pandemi döneminde halkın hizmetinde yayıncılığını sürdürüyor. Bilim düşmanlığının sonunda kaybedecek, aydınlanma kazanacak.

Cumhuriyet’le birlikte bilimin de üzerinde tepiniyorlar: Tarikatlarla ‘ilim’ yayanlar, bilimi sermayenin hizmetine koşup emekçi halka Ortaçağ düşüncesini ve yaşam koşullarını reva görenler... Ama buna bilim cephesinden direnenlerin sayısı çoğalıyor. Sadece direnç değil, yeni bir Cumhuriyet için örgütlenen bilim insanları var. İşte böyle bir misyonla üç yıl önce Bilim ve Aydınlanma Akademisi (BAA) kuruldu. Bilim kisvesi altında sunulan hurafelere savaş açtı. Ülkemizin planlı ve kamucu bir düzene kavuşabileceğini ortaya koyan, insanlığın komünist geleceğinin teknik olanaklarını aydınlatan çalışmalar yaptı. Şimdi pandemi döneminde sağlık ve eğitim yönetimindeki boşlukları tespit edip müdahale eden bir yayıncılığı sürdürüyor. BAA Yürütme Kurulu Sekreteri ve TKP Parti Merkez Konseyi üyesi Prof. Dr. Erhan Nalçacı, BAA’nın bu üç yıllık kısa deneyime sığdırdıkları, güncel çalışmaları ve gelecek hedefleri konusunda sorularımızı yanıtladı.

Bilim ve Aydınlanma Akademisi üç yıl önce kurulduğunda “Cumhuriyet’ten bahsetmenin zorlaştığı bir dönem içindeyiz” diyordu. 1923’te kurulan Cumhuriyet ile bilim arasında nasıl bir ilişki var? Bu ilişki bugüne nasıl bir miras bıraktı?

1923’ü nasıl bir tarihsel ilerleme olarak

BAA Yürütme Kurulu Sekreteri ve TKP Parti Merkez Konseyi üyesi Prof. Dr. Erhan Nalçacı

kabul ediyorsak, Cumhuriyet’in bilim üzerindeki etkisini de ilerleme olarak görmeliyiz. Osmanlı Devleti’nin tek üniversitesi olan İstanbul Üniversitesi bilgi aktaran bir kurumdu, modern araştırmanın dahi yapıldığı söylenemez. Ayrıca hocalarının Cumhuriyetçi olduğu da şüphe götürür. İktidara gelen burjuvazinin ilk üniversite tasfiyeleri bununla ilgili gözüküyor.

Özellikle Nazilerden kaçan Alman bilim insanlarının Türkiye’ye yerleşmesiyle 1930’lardan sonra modern bilimsel araştırma Türkiye’ye geldi, Ankara Üniversitesi’nin kuruluşu ile Anadolu’ya açıldı. Cumhuriyet bu şekilde kendi bilim insanı kadrolarını yetiştirmeye başladı. Cumhuriyet’e bağlı bu yeni toplumsal katman ülkenin kalkınmasında ve aydınlanmasında önemli bir rol oynadı, saygın bir yer edindi. Öte yandan kendi alanlarında uzman olan bu kadroların pozitivismi bu aydın tabakasını toplumsal olayları derinliğine kavramaktan uzak tuttu. Sınıfsal olanı kavramayan ve kavramaya da istekli olmayan bir kadro kuşağı yetişti. Bu eşliği aşanlar ise artık gericiği saklanamayan burjuvazi tarafından Dil-Tarih Coğrafya Fakültesi’nde olduğu gibi geç 1940’larda tasfiyeye uğradı.

TÜRKİYE’DE 400 BİNDEN FAZLA BİLİM EMEKÇİSİ VAR

Eğer bu birikim olmasaydı, BAA’nın bugünkü mücadele zemini olmayacaktı. Şimdi baktığımızda yüksek lisans öğrencileri ile birlikte 400 binden fazla bilim emekçisi bulunuyor Türkiye’de. Çok ciddi sosyal güvencesizlik ve maddi sıkıntıların yanı sıra her geçen gün daha fazla gericiğin baskısını hissediyorlar ve pozitivism Türkiye’de ve dünyada olup bitenleri açıklamaya yetmiyor. İşte BAA bu geniş havuzda deviniyor, bilim emekçilerini aydınlanma ve sosyalist cumhuriyet mücadelesine davet ediyor.

BAA’nın kuruluşunda doğa ve toplum bilimlerini bütünleştirmek, bunu yaparken diyalektik materyalizmin olanaklarından faydalanmak amacı ortaya konulmuştu. Bunun için bir yandan bilimsel tartışmalar geliştiriliyor, diğer yandan bu tartışmaları halka mal etmenin, popülerleştirmenin yolları aranıyor. BAA üç yılda bu amaç doğrultusunda ne kadar mesafe kat etti? Kat ettiği mesafenin en çarpıcı, akılcı kalıcı sonuçları için hangi örnekleri verebilirsiniz?

Bir kere çok aykırı bir dergi çıkardık biliyorsunuz, Madde, Diyalektik ve Toplum (MDT). Hakemli bir dergi, gelen yazılar en az üç-dört hakemin eleştiri süzgecinden geçiyor. Türkiye’de bir makale taslağının tutarlı bir Marksist içeriği yok diye reddedildiği başka dergi yok sanırım.

Çok kolay olmadı böyle bir dergiyi çı-

karmak, çoğunlukla bizim fazlaca yazmamız gerekti. Ama şimdi dışardan başvuru sayısı artıyor, ayrıca yazılara yapılan atıflar orada burada gözüküyor. Dergi; doğa bilimlerine Marksist yaklaşım, Sovyet bilim tarihi gibi konularda bir referans yayını haline gelmeye başladı.

Bu çalışma ideolojik mücadele açısından da önemliydi. Biliyorsunuz gençlerin başlıca bilgi kaynağı internet ve bir arama motoruna bir kavramı yazdığımız zaman tıklanma sayısına göre bir sıralama oluşuyor. Daha önce düzenin ideolojik araçlarından olan Wikipedia gibi yayınlar ve buradan üremiş içerikten başka bir şey bulmak mümkün değildi. Şimdi ise çalışma fırsatı bulduğumuz konular internet aramalarında ilk beşe girebiliyor ve önemli bir ideolojik etki doğuruyor.

SAMSUN'DAN ADANA'YA, KAYSERİ'DEN ZONGULDAK'A

Bunların dışında düzenlediğimiz sempozyum ve konferanslarla topluma ulaştığımız bir aydınlanma mücadelesi verdik. Sovyetler Birliği'nde Bilim Sempozyumu'nu üç büyük ilde gerçekleştirdik. Sosyalist Gelecek ve Planlama Sempozyumu çok ilgi çekti. Pandemiye kadar Türkiye'nin birçok yerinde Bilim ve Aydınlanma Konferansları verdik. Üç büyük ilin dışında; Samsun, Antalya, Adana, Kırşehir, Kayseri, Bursa, Dersim, Diyarbakır, Van, Zonguldak ilk aklıma gelenler. Hatta yurtdışı bağlantı olarak Lefkoşa'da da konferans düzenledik. Şimdi pandemi koşullarında çevrimiçi video konferanslarımıza Türkiye'nin her yerinden ulaşıyor ve bu konferanslar ilgiyle karşılanıyor.

Belki Dersim'i ayrıca anmalıyız. Çünkü belediye başkanlığını TKP adına seçime giren Fatih Maçoğlu'nun kazanmasından sonra belediye ile yaptığımız ikili görüşme

sonrası bu bölge için Bilim ve Aydınlanma Konferansları düzenledik. Ayrıca Dersimli çocuk ve gençler için belediyeye bağlı bir bilim merkezi oluşturmak için çalışıyoruz.

GENÇLERİN DİYALEKTİK MATERİYALİZMİ KAVRAMASINA UĞRAŞTIK

Akademide hem gericiliğin hem piyasacı yozlaşmanın çok ilerlediğini görüyoruz. Öte yandan Türkiye'de toplumcu saiklerle bilim üretme çabasını sürdüren çok sayıda bilim insanı var. Bir kolektif olarak Bilim ve Aydınlanma Akademisi bu insanlar için bir çekim merkezi haline gelebildi mi, nasıl bir boşluk doldurdu?

Her şeyden önce sosyalizm mücadelesine katılmış gençler dahi lisans eğitimlerinde ağır bir ideolojik yükü karşılıyor ve başa çıkmakta güçlük çekiyorlardı. Üç kez düzenlediğimiz yaz okullarımız, yayınlarımız ve konferanslarımız bu genç kitleye kendi alanlarını diyalektik materyalizmle kavramaları ve geliştirmeleri için bir ufuk açtı. Bu zaten başlıca amaçlarımızdan biriydi.

BAA'nın ürünü olan Bilimsel Yeni Verilerin Işığında Diyalektik Materyalizm kitabı da çok okundu ve diyalektik materyalizmin güncel yaşamda kullanılmasına ve devrimci bir mücadele rehberi olarak tazelenmesine katkıda bulundu.

Bugün BAA'nın 300'e yakın üyesi var ve içinde bulunduğunuz zor koşullara rağmen BAA büyümeye devam ediyor. MDT'nin Danışma Kurulu'nda ise 45 değerli bilim insanı bulunuyor.

Pandemi döneminde BAA halkı aydınlatıcı çok değerli raporlar yayınladı. Yakın zamanda "COVID-19 Salgın Süreci ve Okul Sağlığı Raporu" eğitimciler ve velilerin eğitim hakkı mücadelesine önemli bir

donanım sağladı. Şimdi video konferanslar yoluyla halkı aydınlatacak faaliyetler sürdürdüğünüzü biliyoruz. Güncel olarak BAA ne gibi çalışmalar yürütüyor? Türkiye'de aydınlanma mücadelesine hangi araçlarla katkıda bulunuyor?

Raporları hatırlattığımız iyi oldu. BAA'nın toplumda kendine bir alan açmasında hazırladığı raporların önemli bir yeri oldu. Bu raporlar basında yer aldı ve kitle örgütleri tarafından kullanıldı. En son Kapitalizmin Kıskaçında Su Kaynakları raporumuz yayınlandı, Kasım ayı içinde İlkim Değişikliği raporumuz yayınlanacak. Ayrıca "Bilgisayar Oyunları Çocuklara Zarar Veriyor Mu?" başlıklı raporumuz için çalışma sürüyor. Diğer birçok raporumuz da sırada.

GELECEĞE İLİŞKİN DUYDUĞUMUZ UMUDU ÇOĞALTMAK İÇİN

Bunların dışında Sosyalist Gelecek ve Planlama Sempozyumu sürecine pandemi koşullarına uyarak devam ediyoruz. Yakında sempozyum kitabı okuyucuya ulaşacak, öte yandan çalıştaylarla 2021 sonunda yapacağımız sempozyuma hazırlanıyoruz. Örneğin Kasım ayında Sonbahar-2021 Çalıştayı kapsamında çok sayıda bildiri topluluyla paylaşacağız ve geribildirim alacağız.

Sosyalist Gelecek ve Planlama Sempozyumu süreci, asıl olarak insanlığın bugün karşılaştığı iç karartıcı bütün sorunların sosyalizmde aşılabilmesine ilişkin bilimsel bir veri seti oluşturmayı ve geleceğe ilişkin duyduğumuz umudu çoğaltmayı amaçlıyor.

Bunların dışında yine Kasım ayında bir matematik okulu düzenliyoruz. Yakında duyurusunu yapacağız.

Sol Haber Portalı'nı ise popüler bilim haberleriyle besliyoruz. Bilim haberciliğini aydınlanma mücadelesinin bir parçası olarak görüyoruz.

BAA'nın Boyun Eğme okurlarıyla paylaşabileceğiniz yakın dönem hedefleri var mı?

Bizim için çok önemli bir olanak 7 Kasım'da yayına başlayacak soL TV'den her hafta bir akşam yayını yapma teklifi almamız oldu. Bu teklifi sürdürdüğümüz aydınlanma mücadelesinde büyük bir olanak olarak görüyoruz.

MDT'nin üçüncü cildini bir yandan hazırlıyoruz. Sanırım okuyucular cildi yeni yılın başında edinebilecekler.

Ama hepimizi en çok heyecanlandıran etkinlik Engels'in 200. doğum yıldönümü için hazırladığımız belgesel. 28 Kasım'da hep beraber seyredeceğiz.

— KADIN GERİCİLİĞE KARŞI BOYUN EĞMEDEN

‘Önce Çocuklar ve Kadınlar’ için

Bu gericilik düzeni kadınlardan korkuyor. Çünkü biliyorlar ki önce kadınlar ayağa kalkıyor.

Cumhuriyet çok şey demek; ama belki en çok da kadınların yaşamında muazzam bir değişiklik demek. Cumhuriyetin temsil ettiği değerler, eşitlik, laiklik, özgürlük, kadınların ve çocukların hayatlarını, geleceklerini garanti altına alabilecek değerler. Ne yazık ki bugün bu değerlerin kağıt üstünde bile kalmadığını, ülkedeki rejimin kadınların ve çocukların yaşamasına dahi tahammül etmeyecek kadar karanlık olduğunu görüyoruz. Çünkü gericilik toplumun yaşam damarlarını kadınlar üzerinden kurutabileceğini biliyor. Kadınlar da boyun eğmemeyi ve mücadele etmeyi... İşte bu mücadeleyi Önce Çocuklar ve Kadınlar Derneği'nden Kurucu Başkan Av. Müjde Tozbey Erden ve Av. Nilda Baltalı ile görüştük.

Cumhuriyet, tüm burjuva devrimlerinde olduğu gibi, bu topraklarda da kulluktan yurttaşlığa uzanan bir ilerlemeyi simgeliyor. Bu ilerleme beraberinde moderniteyi, aydınlanmayı, birtakım temel hakları da getiriyor. Tüm bu yaratılan değerlerin kadınların bu ülkede nefes almasında nasıl bir etkisi oldu?

Müjde Tozbey Erden: Cumhuriyet ile beraber artık birer yurttaş haline gelen dünün tebaası, bırakın kadın ve erkek eşitliğini, henüz genel oy hakkına bile sahip değildi. Tüm dünyada kadınlardan genel oy hakkı ve eşit işe eşit ücret talebinin yükseldiği bir dönemde Türkiye’de kadınlar görece erken bir tarihte eşit oy hakkına sahip oldular. Bu hak, sosyalist ülkelerle eş zamanda gelen muazzam bir gelişmeydi.

Nilda Baltalı: Cumhuriyet’ten önce yalnızca üst kesime ait olan eğitim ve çalışma hakkı da bütün nüfusa sağlanmış oldu. Kadının üretimde, çalışma hayatında etkin kılınması, hatta bunun için propagandalar yapılması anlamında kadına çok büyük olanaklar verildiğini söyleyebiliriz.

Bunun dışında Medeni Kanun ile bir-

likte tek yanlı boşanma kaldırıldı. Mecelle yerine gelen bu kanunla evlilik, boşanma ve miras gibi haklar düzenlenerek kadın ilk defa yurttaş olarak kabul edildi.

Gericiler bu ülkenin aydınlanmacı kimliğiyle en çok kadın ve Cumhuriyet üzerinden kavga ediyorlar. Yalnız bizim ülkemizde değil, başka ülkelerin geçmişinde de bu böyle... Ortaçağda kadınları “cadı” diyerek yakanlar kiliselerin papazlarıydı örneğin, bu çağdaysa Suudi Arabistan gibi şeriatla yönetilen ülkelerde kadınların ehliyet alması dahi haber değeri taşıyor. Bu anlamda gericilerin Cumhuriyetle yaratılan ilerici değerlere dönük her saldırısı, aynı zamanda kadınlara ve hatta çocuklara karşı da bir saldırdır diyebilir miyiz?

MTE: Gözlemlerinize kesinlikle katılıyorum. Kadın insan mıdır tartışması yapan Suudi gericilerin ortaçağ karanlığını yansıttığı doğrudur. Bugün Cumhuriyetin temsil ettiği değerler doğasında kadın

ve çocukların geleceğini garanti altına almaktadır. Ancak içinde bulunduğumuz çağda kadının boşanma hakkı bile tartışılıyor, kürtaj sürekli olarak hak olmaktan çıkarılmaya çalışılıyor.

GERİCİLER DE BİLİYOR Kİ ÖNCE KADINLAR AYAĞA KALKIYOR

NB: Kadının kendi geleceği hakkında söz sahibi olması örgütlü bir biçimde engelleniyor. Devletiyle, yargısıyla tek elden bütünlüklü bir mücadele sürdürülüyor. Açıkça söyleyebiliriz ki, bu gericilik düzeni kadınlardan korkuyor ve onları birer köle haline getirmek istiyor. Çünkü gericiler biliyor ki, bütün bu saldırılara karşı ilk önce kadınlar ayağa kalkıyor. Bu anlamda Cumhuriyete yönelik saldırıların doğrudan kadınlar nezdinde etki yarattığı açık.

Söylediğiniz gibi Cumhuriyetle birlikte kadınlar, evlenme ve boşanmada erkeklerle eşit hale geldi. Bugün ise bo-

şanma hakkı, pek çok kadın için gerçek hayatta bir şey ifade etmiyor; yüzlerce kadın mahkeme nezdinde boşandıkları kocalarından gerçek hayatta bir türlü boşanamıyorlar. Üstelik, boşandıktan sonra geçinemeyip tekrar kocasına dönmek zorunda kalan kadınlar da var. Bu denklemde Cumhuriyet kadınlara “eşit haklar” verirken bir şeyleri eksik mi bıraktı? Kağıt üstünde olanla gerçek hayatta yaşananın bu kadar farklı olmasının nedeni ne?

NB: Az önce bahsettiğimiz gibi Cumhuriyet kadına birer yurttaş olmasını sağlayan hakları verdi. Ancak Cumhuriyeti kuran kadrolar bu hakları temin ederken burjuva devriminin gerektirdiği şekilde kadını “ideal anne, ideal eş, ideal yurttaş” olarak gördü. Halide Edip Adıvar’ın romanlarındaki gibi fedaâr anne ve namusuna söz ettirmeyen bir kadın profilini örnek gösterdi. Bu örneklendirme on yıllarca örneğin sinemada da devam ettirildi. Halbuki modern kadının idealleştirilemeyeceği, kalıplara sığmayacağı ortadaydı. Benim gördüğüm bir eksiklik budur.

YOKSULLUĞA ÇARE BULAMAZSANIZ BOŞANMA HAK OLMAKTAN ÇIKAR

Bir diğer eksiklik ise kadınlara verilen bu hakların teminatı olması gereken olanakların yaratılmamasıdır. Kadına çalışma hayatında eşitlik tanınırken eve hapsolmalarını engelleyen ücretsiz kreşler, anaokulları sağlanmadı. Ev işlerinin toplumsallaşması tartışma konusu bile olmadı. Bu nedenle de, kadının sahip olduğu bazı hakların kağıt üzerinde kaldığını söyleyebiliriz.

Yoksulluğa çare bulunmayan bir ülkede boşanma hakkı gerçek bir hak olmaktan çıkar. Bu hakka saldırılar sürdükçe boşanma kadının kağıt üstünde sahip olduğu; fakat gerçekleşmesi için mücadele etmesi gereken çok yorucu bir süreç olarak karşımıza çıkıyor.

Ülkemizde neredeyse her gün en az bir kadın öldürülüyor. Ve bu kadınların çoğu da, belki avukat tutmaya bile parası olmayan kadınlar, çocuğunu alıp da gideceği başka bir yeri olmayan kadınlar... Tam da bu noktada Önce Kadınlar ve Çocuklar Derneği’nin mücadelesi nereye oturuyor?

MTE: Öldürülen kadınların büyük çoğunluğunun yoksul kesimden olduğunu görebiliyoruz. Çoğu zaman yoksulluk nedeniyle belirgin bir sıkışmışlık gözlemliyoruz. Yoksul bir kadının hele de çocukları varsa şiddet gördüğü evi terk etmesi

UYGULANMADIĞI SÜRECE EN İYİ YASANIN BİLE ANLAMI YOKTUR

Ek olarak her gün koruma tedbirlerinin ne yazık ki “koruma”ya yetmediği çok sayıda kadın cinayet haberini okuyoruz. Ne “koruyacak” bu ülkede kadınları şiddetten ve gericilikten?

MTE: Uygulanmadığı sürece en iyi yasanın bile anlamı yoktur. Kadınların öldürülmemeleri için yalnızca yasalar, sözleşmeler yetmez; bu yasa ve sözleşmelerin uygulanmaları gerekir. Yasal düzlemde mücadele elbette ki çok değerli ancak biz insanların bir araya gelip birlikte mücadele ettiklerinde sonuç alabildiklerini gözlemliyoruz. Derneğimizin takip etmekte olduğu dosyalardan sayısız kadın, katledildikleri sırada İstanbul Sözleşmesi ve onun kabul kanunu olan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanununun koruması altındalardı.

KADINLARA ÇAĞRIMIZDIR, YANINIZDAYIZ, BURADAYIZ

NB: Maalesef birçoğu defalarca kolluk kuvvetlerine başvurmalarına rağmen düzen onları koruyamadı. Demek odur ki, sahip olduğumuz haklar yalnızca yasa metinlerinde yer aldıklarında etkisiz kalmaktadır. Hukuku etkili kılan şey, onu hayata geçirebilmektedir. Hukuku yaşanılır ve etkili kılan da, onun için mücadele edenlerdir. Hak mücadelesi sürdükçe dünyamızın şiddetten arınacağını biliyoruz.

Hep birlikte boyun eğmeden şiddete karşı mücadelenin içindeyiz. Kadınlara çağrımızdır, Önce Çocuklar ve Kadınlar Derneği olarak yanlarındayız, buradayız. Bize ulaşın.

Derneğimiz gericiliğe karşı boyun eğmerek, mücadeleye devam etmektedir. Her geçen gün artmakta olan gericiliğin karşısında hep beraber durmaya, boyun eğmemeye çağırıyoruz.

Facebook: oncecocuklarvekadinlarderneği

Twitter: oncecocuklarve1

Instagram: oncecocuklarvekadinlarderneği

Email: info@once.org.tr

Web site: www.once.org.tr

gerçekten güç.

KADINLARIN MÜCADELELERİ BOŞA GİTMESİN DİYE

Bunu yaptığında da, katilleri tarafından cezalandırılan kadınlarımız oluyor. Mesela, katil için 14 kurşunun yetmediği, 56 kere bıçaklanarak canice katledilen Zahide Oğuz eşinden ayrılmak için çok büyük bir çaba göstermişti.

Ankara’da kocası tarafından katledilen Döndü Şengül’ün defalarca kez evlilik içi tecavüze maruz kaldığı, fuhuşa zorlandığı, devamlı olarak şiddet gördüğünü biliyoruz. Döndü yoksulluğun içerisinde yeni doğan bebeği ve 6 yaşındaki kızı için kendini tüm bunlara katlanmak zorunda hissetti. Ta ki, kızının saldırgan kocası tarafından istismar edildiğini öğrenene kadar. Döndü kızı için mücadele etti ve bu yüzden öldürüldü. Üstelik katil istismar suçundan beraat etti. Çünkü mahkemenin üzerinde durduğu kriter çocuğun bakire olmasıydı.

Önce Çocuklar ve Kadınlar Derneği olarak Döndü ve Zahide gibi kadınların mücadelelerinin boşa gitmemesi için varız. Öldürülen ve tecavüze maruz kalan kadınlarımız ve çocuklarımızın mücadelelerine ortak oluyor, bu mücadeleleri kaldığı yerden sürdürüyoruz. Mağdurlara ücretsiz hukuki ve psikolojik destek sunmaktayız.

Kadına şiddet yanında artan bir diğer

olgu da, yargının failer lehine verdiği skandal kararlar, cezai indirimler, ve hatta beraatler... Yargının bu kadın düşmanı tutumunun arkasında ne yatıyor?

MTE: Elbette katledilen kadından ve istismar edilen masum çocuklardan yana olan hakimler de var. Ancak çoğunlukla böyle olmuyor. Biz her geçen yıl yargı içti-hatlarının gelişmesini beklerken yine aynı peşin hükümlerle karşı karşıya geliyoruz. Daha geçenlerde yalnızca 20 yaşındayken eşi tarafından katledilen Fatma Alyar’ın davasında, katilin “pişmanlık” nedeniyle ceza indirimi aldığına şahit olduk. Halbuki katil duruşma salonuna kabadayı gibi giriyor, en ufak bir pişmanlık belirtisi göstermiyordu. Cinayetin işlendiği gün “4-5 yıl yatar çıkarırsın, namusunu temizlersin” diye akıl aldığı insanlarla mesajlaşmaları ve sosyal medya profilinde silahla fotoğrafları vardı. Tüm bunlara rağmen üç kadın üyeden oluşan bir mahkeme tarafından ceza indirimi aldı.

Ülkemizde yargının sebebiyet verdiği kadın düşmanlığı kadını güçsüzleştirmekte, savunmasız hale getirmekte. Eş anlamlı olarak mevcut feodal yapının korunmasını sağlamakta ve erkeğin gücünü pekiştirmekte. Zaten bahsettiğimiz düşmanlık gücünü tam da burdan alıyor.

Esasında mevcut yasalarda kadını ve çocuğu koruyan maddeler olmakla beraber, kanunu uygulayanların yorum ve uygulama şekilleri ana sıkıntıyı oluşturuyor.

— ● ÇEVRE SARAÇOĞLU MAHALLESİ:

Cumhuriyet yaptı, düşmanları yağmalıyor

Cumhuriyet düşmanları aslında en temelde insana, doğaya, kültüre ve kentlerimize saldırıyor. Cumhuriyet yıkılırken, tüm zenginliklerine patronlar çörekleniyor. Cumhuriyetin yaptığını, düşmanları yok ediyor.

Eski Başbakanlardan Tansu Çiller, Ankara'nın kamu binalarından şikâyet eder, özelleştirmeleri savunurken, her fırsatta son sosyalist ülkeyi yıktıklarını söylerdi. Kendisi de biliyordu Türkiye'nin sosyalist bir ülke olmadığını. Ne var ki cumhuriyet, emekçiler lehine birçok kazanım barındırıyordu.

Ona göre başkent merkezinde, kamu binalarının, kamuya ait teşekküllerin, üniversitelerin, kütüphanelerin, devlet okullarının yerine, rezidanslar, gökdelenler, holdingler, alışveriş merkezleri olmalıydı. Cumhuriyetin tüm kazanımlarına saldırırken istiyordu ki Ankara'nın her karış

toprağı ranta açılsın, çehresi olanca hızıyla değişsin.

Tansu Çiller'i rahatsız eden Ankara kent merkezi, sermaye gruplarının iştahını kabartan büyük bir rant bölgesi aslında. Saraçoğlu Mahallesi tam olarak bu bölgenin kalbinde bulunuyor.

Türkiye sermayesinin şimdiki temsilcisi AKP iktidarı, mahalleyi müteahhitlere ve onların aracılığıyla sermayeye peşkeş çekmenin derdinde.

Biz biliyoruz; Cumhuriyet düşmanları aslında en temelde insana, doğaya, kültüre ve kentlerimize saldırıyor. Cumhuriyet yıkılırken, tüm zenginliklerine patronlar çörekleniyor. Cumhuriyetin yaptığını,

düşmanları yok ediyor.

SARAÇOĞLU MAHALLESİ NEDEN ÖNEMLİ?

Mahallenin inşası 1944-1946 yılları arasında tamamlandı. Ülkemizin ilk toplu konut alanı olma ünvanına sahip Cumhuriyet mirası Saraçoğlu Mahallesi 2013 yılından bu yana sistemli bir şekilde yıkım ve yok olma tehdidi altında. Şu günlerde mahalle, AKP'nin bir rant projesiyle karşı karşıya kalarak yeniden gündemde.

Ankara, Cumhuriyet'in ilk yıllarında başkent olarak planlanırken, Ulus tarihi şehir olarak korunmuş, güneyde ise Cumhuriyet'in modern anlayışıyla "Yenişehir" planlanmıştır. Güvenpark, Atatürk Bulvarı ve o hattaki kamu yapıları bu anlayışın ürünü olarak hayata geçirilmiştir. Saraçoğlu Mahallesi de bu kurgunun içerisinde, ilk olarak 1928 Jansen planın-

TKP: SARAÇOĞLU MAHALLESİ HALKINDIR, ÖYLE KALMALIDIR

AKP Cumhuriyet'in değerlerinin yıkımına Saraçoğlu Mahallesi ile devam ediyor. Son olarak mahalleye iş makinalarının girişi, sokak giriş çıkışlarının keyfi şekilde yasaklanması ve Namık Kemal Ortaokulu'nun boşaltılması ile mahallenin talanı yeniden gündeme geldi.

Saraçoğlu Mahallesi, Cumhuriyet'in ilk toplu konut projesi olmasının yanı sıra döneminin konut politikalarını temsil etmesi, Ankara'nın kent tarihinin bir parçası olması ve kent merkezinde ender kalan yeşil alanlara sahip olması nedeniyle önem

taşımaktadır. Mahalle, zorunlu tahliyelerle boşaltılarak çöküntü alanı haline getirilmeye çalışılmıştı. Şimdi de ismi restorasyon skandalları ile eşdeğer hale gelmiş yandaş bir şirket aracılığıyla, yargı süreci devam ederken, sadece parası olanların kullanabileceği bir proje alanına dönüştürülmek istenmektedir.

Saraçoğlu Mahallesi, binalarıyla, avlularıyla, okuluyla, kütüphanesiyle bir bütündür. Özgün mimarisi ile kent tarihinin bir parçası ve Ankara'nın merkezinde bir nefes alma mekanıdır. Hiçbir

şehirçilik ve koruma ilkesi ile bağdaşmayan bu rant projesi durdurulmalıdır. Saraçoğlu Mahallesi tüm özellikleriyle korunmalı, kamu yararı gözetilerek tüm Ankaralıların kullanıma açılmalı, başkentin merkezinde kamusal yaşama yeniden dâhil edilmelidir. Ankaralıların yeni ticarethanelere, alışveriş merkezlerine, lüks otellere değil sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayacak kamusal alanlara, parklara, bahçelere, kültür merkezlerine, kütüphanelere, müzelere ihtiyacı vardır.

TKP Ankara İl Örgütü

da Memur Mesken Yerleşkesi olarak yer almıştır. Daha sonra mimar Paul Monatz tarafından tasarlanan ve 1944 yılında yapımına başlanan Saraçoğlu Mahallesi dönemin konut sorununa çözüm bulmak amacıyla bir toplu konut alanı olarak belirlenmiştir. Fakat Saraçoğlu Mahallesi'ni tek başına bir konut alanı olarak tariflemek doğru olmaz. Konut birimlerinin yanı sıra, ilkökul ve ortaokul binaları, sosyal bina, spor sahaları ve çocuk bahçeleriyle birlikte kurgulanmıştır. Mahalle sakinlerinin sosyal ve kültürel hizmetleri birlikte kullandığı, planlanmış bir yaşam: Türkiye Cumhuriyeti'nin yeni modern mahallesi. Bahçekent anlayışıyla tasarlanan mahallede yer alan yapılar cumba benzeri çıkmaları, dikdörtgen pencereleriyle cumhuriyet mimarisine özgü değerler taşımaktadır.

Bugün Saraçoğlu mahallesi Cumhuriyet'in ilk toplu konut alanı olmasının yanı sıra, kent merkezinde ender kalan yeşilliklerden birine ev sahipliği yapması ve kamusal niteliği dolayısıyla Ankara halkı için büyük önem taşımaktadır.

AKP'Lİ YILLARIN ÖZETİ: YAĞMALANAN MAHALLE, BOŞALTILAN OKUL, KAPATILAN KÜTÜPHANE

AKP'li yıllarda Cumhuriyet'in tüm değerlerine olduğu gibi Saraçoğlu mahallesine yönelik saldırılar devam etti. 2013 yılında Bakanlar Kurulu'nun Afet Riski Altında Alan ilan etmesiyle yıkım tehdidi ile karşıya kalınmıştı. Meslek odalarının başlattığı hukuki mücadeleler ve mahalle sakinlerinin direnciyle bu karar iptal edildi. Fakat 2014 yılından polis baskısıyla mahalle boşaltıldı. İlerleyen süreçlerde baskı artarak devam etti. Emlak GYO'ya devredildi. Bakanlar Kurulu'nun 2017 yılında taşınmazların satışı için aldığı karar ve 2018 yılında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

tarafından hazırlanan Koruma Amaçlı Nazım İmar planları meslek odaları tarafından açılan davalar sonucunda iptal edildi. 2020 yılında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanan, mahallede ticaret, otel ve otopark yapımına izin veren plana karşı dava süreci halen devam etmekte. Zorunlu tahliyelerle içi boşaltılan mahalle bugün bir çöküntü alanı halinde. Pandemi fırsat bilinerek bu adresteki Namık Kemal Ortaokulu da öğrencilerin tüm tepkilerine rağmen boşaltıldı. Adnan Ötügen İl Halk Kütüphanesi ise uzun süredir faaliyet

göstermiyor.

CHP'Lİ BELEDİYE BAŞKANINDAN "PROJE"YE DESTEK

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın geçtiğimiz günlerde bir basın toplantısıyla tanıtımını yaptığı yeni proje ile Saraçoğlu Mahallesi, yüzlerce konut, ofis, dükkan, yeraltı otoparkı ve otelin yer alacağı bir ticaret merkezine dönüştürülmeye çalışıyor. Meslek odaları projeye tepki gösterirken, projeye destek CHP'li Çankaya Belediye Başkanı Alper Taşdelen'den geldi. Taşdelen sosyal medya üzerinden yaptığı açıklamada, proje tamamlandığında Cumhuriyet mirasının korunmuş olacağını ve Kızılay bölgesinin tekrar canlanacağını iddia etti.

Birkaç gün önce yaşanan bu gelişme bizi şaşırttı desek yalan olur. Saraçoğlu Mahallesi'nin tamamen bir rant alanı haline getirilmesi düzen muhalefeti tarafından herhalde bir "milli çıkar" olarak görülüyor!

MİMARLAR: ÖZGÜN DEĞERİ YOK EDİLİYOR

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi mahallede yürütülen çalışmaya tepki gösterdi. Oda adına açıklama yapan Şube Başkanı Tezcan Candan Karakuş, "Saraçoğlu Mahallesi'nin özgün değerini yok edecek, ruhunu ve kamusallığını kaybettirecek, habitatını bozacak her türlü girişimin karşısında olacağız. Saraçoğlu Mahallesi, binaları ile ağaçları ile, kendi habitatını oluşturan flora ve faunası ile insan-doğa birlikteliğinin en nadide eseri, kültürel peyzaj alanıdır. Cumhuriyetin insana ve doğaya verdiği değer, mekânsal karşılığıdır. Kamu adına denetim yapan anayasal bir meslek örgütü olarak restorasyon projelerin gizlenmesini manidar buluyoruz. Saraçoğlu Mahallesi'nin üzerindeki giz perdesi ortadan kalkmalıdır.

Koruma kurulu tarafımıza "Tescilli Namık Kemal Ortaokulu binasına yönelik ticari işlevde hazırlanan restorasyon projesinin 2863 sayılı yasa ve onaylı KAİP plan notları kapsamında düzeltmeler ile uygun olduğuna karar verildiğini" belirten resmi yazı iletti. Bu, tescilli kültür varlığının özgün işlevinin ortadan kaldırılmasına, Saraçoğlu'nun bütünselliğinin bozulmasına göz yumulduğunu göstermektedir. Kararlarda restorasyon adı altındaki inşaat faaliyetlerine yasal kılıf uydurulmuştur. Ankara Büyükşehir Belediyesi tescilli kültür varlığına yönelik görevlerini ve yetkisini yerine getirmeli, alanın her aşamasını denetlemeli ve kamuoyuna açıklama yapmalıdır" diye konuştu.

Birlik Sendikası AVM'lerde örgütleniyor

1988 yılında ilki faaliyete geçen AVM'lerin sayısı, son 15 senede üç katına çıktı. Pandemi döneminde de sıkça gündeme gelen AVM'ler, sadece alışveriş merkezleri değil birer emekçi merkezleri. Büyük riskler altında çalışan ve hakları gasp edilen AVM emekçilerinin artık bir sendikası var.

Kuruluşunu duyurduktan sonra geçtiğimiz haftalarda çalışmalarına başlayan Birlik Sendikası, ilk örgütlenme hedeflerinden birisini AVM'ler olarak belirledi. Hizmet sektörünün istihdam merkezi olan AVM'lerde yüzbinlerce emekçi, oldukça kötü koşullarda ve yoğun sömürüye maruz kalarak çalışmaya mecbur ediliyorlar.

AVM'lerde hızlı bir istihdam sirkülasyonunun olması ve farklı hizmet kollarının istihdam edilmesi, yıllardır 10 no'lu işkolunda faaliyet gösteren sendikaların AVM'lerden uzak durmasının en büyük nedeni. Bugüne kadar sendikalar, AVM'lerde işçileri bir araya getirmeyi ve örgütlenmeyi meşakkatli buldular. Birlik Sendikası ise tersini yapacak. İşkolundaki sendikaların uzak durduğu işe soyunacak. AVM'leri bir büyük işyeri olarak düşünecek ve örgütlenme ölçeğini AVM'lerin bütünü olarak kuracak.

Birlik Sendikası bugünden AVM'lerde örgütlenmeye başladı ve önümüzdeki günlerde bu çalışmalarını daha sistemli hale getirerek bu büyük işyerlerine kurumsal olarak da yerleşecek. AVM'lerde işçileri birleştirecek, örgütleyecek ve istihdamın sirkülasyonuna karşı mekan ölçeğinde bir örgütlenme zemini oluşturacak.

AKP DÖNEMİNDE AVM PATLAMASI

AKP döneminde, borçlandırmaya dayalı tüketimin teşvik edilmesi, gayrimenkul sektöründeki yükseliş ve proje patlamasıyla birlikte AVM yatırımlarında büyük bir artış yaşandı. 1988 yılında ilki faaliyete geçen

AVM'lerin sayısı, son 15 senede üç katına çıktı. 2006-2015 yılları arasında 278 yeni AVM açıldı. AKP'nin toplumsal destekleri de içeren ekonomik modelin tıkanması, AVM yatırımlarının yavaşlamasıyla sonuçlandı. Buna rağmen, 2022 yılı sonuna kadar 47 yeni AVM'nin açılması planlanıyor. Pandemi'nin bu projelerin bir kısmının iptaline ya da ertelenmesine neden olabileceği düşünülüyor.

Türkiye'de 65 ayrı ilde toplam 436 AVM bulunuyor. AVM'lerde çalışanların sayısı 550 bine yaklaşıyor. Bu rakamlar, sahip oldukları kiralanabilir alana göre sınıflandırılan AVM'lerin büyüklükleri değişse de, ortalamada bin dolayında çalışmanı istihdam ettiklerini gösteriyor.

HİZMET SEKTÖRÜNÜN İSTİHDAM MERKEZLERİ

Hizmet sektörü istihdamının payı, dünyada olduğu gibi Türkiye'de de sanayi, tarım ve inşaat sektörlerine oranla gide-rek yükseliyor. Birlik Sendikası'nın kurulu olduğu 10 no'lu işkolu, hizmet sektörlerinin önemli bir kısmını bünyesinde barındırıyor.

AVM'ler ise hizmet sektörünün istihdam merkezleri olarak öne çıkıyor. Mağazalar, yeme-içme yerleri, temizlik hizmetleri ve diğer alanlarda farklı işler yapan ancak AVM'lerde hep birlikte aynı risklerle çalışan yüz binlerce emekçi var.

Her birinin çalıştığı iş ve işyerine göre farklı sorunları olsa da onları ortaklaştıran aynı mekan paylaşmaları... Bu durum,

AVM'lere özgü ve ortak bazı sorunları da beraberinde getiriyor. AVM'ler, kapitalizmin işçi sınıfını bölen özelliğine karşı, hizmet sektörü emekçilerinin bir arada bulunduğu bir büyük işyerine dönüşüyor. AVM'lerin kendi içinde bir işleyişi ve yönetiminin olması, bu büyük işyerinin bir başka yönünü oluşturuyor.

ESNEK ÇALIŞMA, ÖĞRENCİ EMEĞİ SÖMÜRÜSÜ

Hizmet sektöründe esnek çalışmanın daha kolay uygulanabilmesi, kapitalizmin yöneldiği ve hedeflediği çalışma rejiminin diğer sektörlerden önce AVM'lere yerleşmesine sebep oldu. AVM'lerde mağaza kiralyan şirketler, yüksek kiralaları işçilik maliyetlerini alabildiğine kıskarak telafi etmeyi amaçlıyorlar. AVM'lerde çalışanların örgütsüz olması, daha fazla esnekleşmeye ve hak gasplarına alabildiğine alan açıyor.

AVM'lerde çalışanların neredeyse yüzde 60'ına yakın kesiminin 25 yaş altı gençlerden oluşması, yani genç istihdamının öne çıkması kurulmuş olan çalışma rejiminin bir diğer önemli özelliği. 35 yaş altı çalışanlar ise toplam içerisinde yüzde 90'ın üzerinde. Gençlerin bir bölümü öğrenciyken AVM'lerde çalışmaya başlıyor. Kısacası, esnek, düşük ücretli, güvencesiz ve geçici çalışmanın mekanları olarak AVM'ler, istihdamını gençlerden seçiyor. Çalışanlar içerisinde büyük kesimi oluşturan kadınlar, mobbing ve taciz gibi yaygın sorunlarla karşı karşıyalar.

Birlik Sendikası, AVM'lerde patronların çalışanları daha fazla sömürebilmek için tercih ettiği bu çalışma düzenine dur demeyi hedefliyor. AVM çalışanlarını sendikaya üye olmaya, birlik ve dayanışmanın sağlayacağı güçle sorunlarını çözmeye çağırıyor.

BİRLİK SENDİKASI ÜYESİ AVM EMEKÇİLERİNDEN MESAJ VAR:

AVM'LERDE 'BİRLİK' OLURSAK KAZANIRIZ

Cemre ve Dünya ile AVM'leri ve Birlik Sendikası'nı konuştuk. Cemre de Dünya da Şişli'nin iki AVM'si Cevahir ve City's'de bir yıldan uzun süredir çalışmakta. Birlik Sendikası'na kuruluşuyla birlikte üye oldular. Cemre'nin işyeri pandemi nedeniyle gelen "maliyet kısmalar" neticesinde kapatıldı, Dünya ise çalışmaya devam ediyor. Boyun Eğme okurları için AVM'leri, Sendika'yı "neden?" ve "nasıl?"ı değerlendirdiler.

Cemre, Dünya hoşgeldiniz. Öncelikle "neden?"i konuşalım bence. Neden üye olsunlar emekçiler Birlik Sendikası'na? Siz neden üye oldunuz?

Cemre: AVM'ler hep vakit geçirme merkezleri olarak anlatılıyor. Gerçeğin bu olmadığını biliyoruz. Başta bizzat buralarda çalışanlar olarak... AVM'ler

birer büyük işyerleri aslında ve işyeri demek emekçinin mücadele alanı demek. Sendika ise mücadelenin en önemli araçlarından biri. Birlik Sendikası da "AVM emekçilerinin sendikası" olacağını söylüyor. Pek çok sorunla baş başayız ve bunları çözmek için Sendika'da birlik olmaktan, birlikte mücadele etmekten başka bir yol göremiyorum. Kişisel yakınmalar bir çözüm getirmiyor ve insanca yaşamak için de bu çözümlere ihtiyacımız var. Ben de bu nedenle üye oldum.

Dünya: İnsani koşullarda çalışabilme-yi örgütlü bir şekilde talep etmenin ses getireceğini ve sonuç alacağını bildiğim için Birlik Sendikası'na üye oldum. Farklı farklı iş alanlarında, çeşit çeşit problemlere sahip bir sürü AVM çalışanı var. Hepsini sendikalı olmaya ve kendileri gibi işçi arkadaşlarıyla birlikte mücadele etmeye çağırıyorum. Zaman, "birlik" olma

zamanı.

İÇECEK SU SEBİLİ BİLE YOK; AMA 12 SAATLİK ÇALIŞMA VAR

Peki nedir yaşadığımız sorunlar?

Cemre: Aslında saymakla bitmez. Ama birkaç temel duruma vurgu yapılabilir. AVM'lerin açılış-kapanış saatlerinin 12 saatlik bir zaman dilimini kapsamaması sebebiyle tam günü kapsayan mesailerin icat edilmiş olması işçilerin kendilerine ve ailelerine zaman ayıramamalarına sebebiyet veriyor. Bazılarımızın çalıştığı mağazalarda kıyafet değişimi yapılacak alanların bulunmaması, bazılarımızın çalıştığı yeraltı sığınaklarından bozma depolarda içecek su sebili bile bulunmaması çalışma sırasında insani ihtiyaçların karşılanması için engel teşkil ediyor. Yemek ücretlerinin sıkıntılı olduğu birçok firmaya rastlamak da mümkün. Hayatınız için önem teşkil eden anlarda ailenizin, eşinizin, dostunuzun yanı başında bulunabilmeniz yöneticilerin iki dudağının arasına sıkışıyor birçok işletmede. Farklı

farklı işyerlerinde, çalışanlar bu tarz birçok sorunla karşılaşılıyor ve bunları birbirlerine anlatıyorlar, duyuyoruz.

Dünya: Yaklaşık bir senedir AVM'de çalışıyorum. Biz AVM emekçilerinin en büyük sorunlarından biri düşük ücretler. Kısa yemek molaları, ara molaların olmaması, mobbing, satış baskısı, taciz gibi çok fazla sorun var ama kendi çalıştığım mağazadan örnek verecek olursam en büyük sorun aldığımız ücretler. Biz asgari ücret alıyoruz; onun dışında prim sistemi de var ama iş sözleşmesinde primler geçmediği için sürekli geç yatırıyorlar, istediklerinde yatırmayabiliyorlar. Aldığımız maaş zaten çok az, bu yüzden primler bizim için çok önemli. Çalışanlar işten atılma korkusuyla primlerin ne zaman yatacağını, neden yatmadığını soramıyorlar bile.

AVM ÇALIŞANLARI GENÇ, ÖRGÜTSÜZ VE YALNIZ

Çalışma arkadaşlarımız ne düşünüyor bu konularda? AVM emekçilerinin geneli için neler söyleyebilirsiniz?

Cemre: AVM emekçilerinin bir tür örgütsüzlük ve yalnızlık sorunu var. Bazı mağazalar şahsi prim sistemine göre hareket ettiği için çalışanlara önce birbirleriyle daha sonra da başka mağazalarla rekabet etmeleri gerektiği fikri empoze ediliyor. Böyle olunca da çalışanlar daha fazla para kazanabilmek için birbirlerini düşman olarak görmeye başlıyor. Fiziksel

müdahalelerle sonuçlanan satış kavgaları yaşanıyor. İşçiler bu olaylardan topyekun zararlı çıkıyor. Rekabet ortamı yüzünden birbirlerinin haklarını savunamaz duruma geliyorlar ve bu da bir nevi insanlıktan çıkış anlamına geliyor. Vahşi doğaya benzer bir ortamda hayatta kalmak gibi. Bu şekilde bir amacın etrafında toplanıp mücadele etmeleri imkansız oluyor tabii.

Dünya: AVM çalışanları çoğunlukla gençlerden oluşuyor ve çoğu geçici olarak çalışıyor. Bundan dolayı çalışanlar örgütlü hareket etmeyi, birlik olmayı düşünmüyor, yalnızlığı tercih ediyor. Gençleri bu psikolojiden kurtarmamız gerekiyor; bunun da yolu birlikte hareket etmekten, haklarımız için mücadele etmekten geçiyor.

Sorunların yalnız başına çözülemeyeceği açık olduğuna göre sendikanın AVM'lerdeki sorunları yakından görebilmesinin, bu sorunların çözümüne dair öneri getirebilmesinin temel mesele olduğunu söylemek mümkün. Peki AVM emekçisi sendika nedir biliyor mu sizce?

Cemre: Ben daha önce bazı girişimlerin olduğunu duymuştum ama bunlar hep bir şekilde sonuçsuz kaldı.

Dünya: AVM'lerde sendikalı olan hiç kimseye denk gelmedim daha önce. AVM emekçileri ile sendika üzerine konuştuğumda çoğunun sendikanın ne olduğunu dahi bilmediğini anladım. AVM emekçileri bu kadar bilinçsiz ve örgütsüz olduğu için

haklarının ne olduğunu bile bilmiyorlar. Binlerce emekçinin çalıştığı AVM'lerde sendikanın olmaması çok büyük bir eksiklik.

BİRLİK SENDİKASI'NIN CÜRETİ BİR DURUŞU VAR

Birlik Sendikası sizce neyi başarmayı düşünüyor? Sendika'nın AVM emekçilerini örgütlenme hedefi hakkındaki neler düşünüyorsunuz?

Cemre: Bunun çok değerli bir hedef olduğunu düşünüyorum. AVM'lerde işçilerin haklarını savunacak, onları diğer iş kollarındaki işçilerle kaynaştıracak, tek çatı altında toplayabilecek bir yapılanmaya ihtiyaç vardı. AVM işçileri çoğunlukla gençlerden oluştuğu için birçoğu haklarından haberdar değil. Temizlik görevlileri daha yaşlı insanlardan meydana geliyor. Ama onların da hayatlarındaki güvencesizlikten kaçmak gibi bir dertleri var. Sendikal faaliyetlerin işten çıkartmayla sonuçlanmasından çekindikleri için soğuklar. Fakat Birlik Sendikası'nın oluşturacağı çekim kuvveti onlar arasında da bir etki yaratacağı diye düşünüyorum ve umut ediyorum.

Dünya: Birlik Sendikası tüm AVM emekçilerinin birliğini sağlayabilecek bir sendika. İşyerindeki sorunlarımızı çözebilmek için AVM emekçileri olarak birlikte hareket etmemiz gerekiyor ve bunun için de Sendika'da örgütlenmemiz gerekiyor. Bundan dolayı, ben, bütün AVM emekçilerinin birliğini sağlayacak, yeni ama iddialı ve biricik sendika olduğunu düşündüğüm için Birlik Sendikası'na üye oldum.

Son olarak...

Cemre: Birlik Sendika'sının farklı, cüretli bir duruşu var. Sınıf sendikacılığı diyoruz. Daha önce pek görülmemiş bir özenle, istekle çalışma yürütmeye başladık bu işyerlerinde. Ben daha önce Cevahir'de farklı mağazalarda çalıştım. Şimdi işyerim kapandı ama dönüp dolaşım yine AVM'lerde çalışıyoruz... Ben de hem eski hem de müstakbel işyerim olan bu AVM için çalışma yürütüyorum, yürüteceğim. Herkesi buna ortak olmaya çağırıyorum.

Dünya: Konuştuğum iş arkadaşlarımdan, AVM'deki diğer arkadaşlarımdan da biliyorum. Bu sorunlar gerçek ve adım adım bir araya gelip bunlara dair söz söylemeye başlarsak AVM'ler artık başka yerler haline dönüşecek. Tüm AVM emekçilerini birlik, mücadele ve dayanışma için Birlik Sendikası'na üye olmaya çağırıyorum. Birlik olursak kazanırız.

İŞÇİNİN HUKUK KÖŞESİ

AVM İŞÇİLERİ SORUYOR:

- ▶ **Dinlenme alanlarımız pandemi nedeniyle kapatıldı, ayrıca molaya çıkmamız da sınırlandırılıyor. Molalarım sınırlandırılabilir mi? bu süreyi işyeri dışında geçirmem mümkün mü?**

Dinlenme hakkınız Anayasal haklardandır. Yani siz istesenez bile bu haktan vazgeçemezsiniz. İşçiler bu süreyi serbestçe, ister işyerinde ister işyeri dışında geçirebilir. Bu sürelerde işyerinde bulunmaya zorlanamayacağınız gibi ne sebeple olursa olsun bu süreler sınırlandırılmaz.

- ▶ **İşyerinde mobbinge uğrayarak istifa etmeye zorlanmaktayım. Ne yapmalıyım?**

İstifa etmek tamamen sizin iradenize bağlı bulunduğundan bu yönde yapılacak olan her türlü baskı hukuka aykırıdır. Ancak yapılan baskıyı kanıtlamanız çok önemlidir. Böyle bir durumu kanıtlayacak hiçbir yazışmayı silmemeli, yaşadıklarınızı mümkün olduğunca tutanak altına almaya çalışmalısınız. Yaşadıklarınızı açıkça anlattığınız ve "istifa etmeniz yönünde baskı uygulamaktan vazgeçilmesini, istifa etmeyeceğinizi" belirttiğiniz yazılı bir bildirim mümkünse kurumsal e-posta kullanarak veya başka yöntemlerle sıralı amirlerinizin tümüne göndermek; patron açısından caydırıcı olabileceği gibi gerektiğinde yaşadıklarınızı kanıtlamaya da yardımcı olacaktır.

- ▶ **"Formal görünüş" adı altında dayatılan makyaj yapma zorunluluğu, günde iki kereye çıkan tıraş olma baskısı gibi uygulamaların hukuki bir dayanağı var mı? Eğer varsa da bu masrafların patronlar tarafından karşılanması gerekir mi?**

İşçinin kişisel bakımına dikkat etmesi ve temiz giyinmesi özen sorumluluğunun bir gereği olsa da; patronun işçinin görünümü ve giyim kuşamı gibi konularda; gerek ekonomik gerekse de insanî sebeplerle karşılanması işçiden beklenmeyecek derecede ağır olan taleplerinin yerine getirilme zorunluluğu bulunmamaktadır. Bu türden talepler daha önce işçi tarafından sözleşmede açıkça kabul edilmiş ise işçi bakımından fesih sebebi yapılabileceği gibi işçinin bu sebeplerle işten çıkarılması da hukuka aykırıdır. İşçinin, işyeri kuralları gereği katlanmak zorunda kaldığı ek giderleri belgelendirmesi halinde patrone talep etme hakkı vardır.

- ▶ **İşe toplu taşıma araçlarıyla gidip gelmemiz hastalığa yakalanma riskimizi arttırıyor. Öte yandan işyerinde ve AVM genelinde yeterli hijyen önlemlerinin alınmadığı da oluyor. Bu durumlarda servisle ulaşım sağlanması ve hijyen önlemlerinin artırılması gibi taleplerde bulunabilir miyiz?**

Patron, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamak için her türlü tedbiri almak, gerekli araç ve gereçleri sağlamak, sağlık ve güvenlik tedbirlerini değişen şartlara uygun hale getirmekle yükümlüdür.

Toplu taşıma kullanmak veya hijyen koşullarının sağlanmadığı şartlar altında çalışmak salgın hastalıkla ilgili ciddi ve yakın bir tehlike oluşturduğu için işçiler; duruma göre AVM yönetimi iş sağlığı ve güvenliği kuruluna veya patrona yazılı bir şekilde başvurarak bu risklerin tespitini ve ortadan kaldırılmasını talep edebilirler. Bu başvuruya kayıtsız kalınması halinde işçilerin, çalışmaktan kaçınarak iş bırakma hakları vardır. Bu hakkı kullanan işçilerin ücretlerinden kesintiye gidilemeyeceği gibi, işten çıkarılmaları da hukuka aykırıdır. İşçilerin bu süreçleri varsa bağlı bulunduğu sendika öncülüğünde ve örgütlü şekilde yürütmeleri kazanımların elde edilmesi ve olası hak kayıplarının önlenmesi noktasında son derece önemlidir.

- ▶ **MÜŞTERİLER TARAFINDAN AŞAĞILAYICI MUAMELEYE MARUZ KALDIĞIM ZAMANLAR OLUYOR, BU GİBİ DURUMLARDA ŞEFİM VEYA PATRONUM BENİ KORUMADIĞI GİBİ ÜSTÜNE BİR DE SORUMLU TUTUYOR. BU TÜR DURUMLARDA NE YAPABİLİRİM?**

İşçi de patron ve müşteriler gibi bir insandır ve onlarla eşit haklara sahiptir. Patron, müşteri ya da diğer çalışanlar hiçbir sebeple size hakaret edemez, aşağılayamaz, onur kırıcı muameleye maruz bırakamaz. Böyle bir durumla karşılaşan işçi; ilgili müşteri, patron veya diğer kişiler hakkında suç duyurusunda bulunma ve hukuki yollara başvurarak tazminatlarını talep etme hakkına sahiptir.

- ▶ **GÜVENLİK GÖREVLİSİ, TEMİZLİK PERSONELİ, MAĞAZA ÇALIŞANI; KISACA BİZ AVM ÇALIŞANLARININ BÜTÜNÜNÜN SENDİKALI OLMALARININ ÖNÜNDE HERHANGİ BİR ENGEL VAR MI? PATRONUM SENDİKAYA ÜYE OLDUĞUMU ÖĞRENEBİLİR Mİ?**

Sendikal örgütlenme hakkınız en temel işçi haklarından biri olup; sendikal olmanız önünde hiçbir yasal engel bulunmamaktadır. AVM işçileri, ister güvenlik görevlisi, ister mağaza çalışanı, ister temizlik personeli olsunlar "Ticaret, Büro, Eğitim ve Güzel sanatlar" işkolunda kurulmuş olan aynı sendikanın üyesi olabilirler.

E-devlet üzerinden gerçekleştireceğiniz sendika üyeliğiniz, patronlar tarafından öğrenilemez. Sendika üyeliğiniz ancak; sendikanızın işyerinizde toplu sözleşme yapacak kadar çok sayıda işçi arasında örgütlenmesi halinde yetki tespiti yapılması sırasında öğrenilir. Fakat unutmayın ki; işyerinde sendikalı işçi sayısının toplu sözleşme yapabileceğiniz sayılara ulaşması halinde; patronun işçilere sendikal baskı uygulaması da oldukça zorlaşacaktır.

Patronun sendikal olmanızı engelleyecek baskı ve eylemleri ilgili kurumlara şikâyet sebebi olduğu gibi, sendikal olduğunuz için işten çıkarılmamız ve bu durumu kanıtlamanız halinde size bir yıllık ücretiniz tutarında tazminat ödemeye de mahkûm edilebilecektir.

HABER YOLLA

iletisim@patronlarinensesindeyiz.org

YARDIM İSTE

+90 (541) 940 05 14

BİLGİ VER

www.patronlarinensesindeyiz.org

ÖRGÜTLEN...

PATRONLARINENSESİNDEYİZ

Cumhuriyet insanların eşitliği için gereklidir.
Cumhuriyet halkın siyasete katılımı için gereklidir.
Cumhuriyet toplumun aydınlanması için gereklidir.
Cumhuriyet krallıkların, imparatorlukların, padişahlıkların yıkılması demektir.
Cumhuriyet kutsallıklar adına, din adına yönetmenin sonlanması demektir.
Cumhuriyet halkın iradesinin üstünlüğü demektir.
Cumhuriyeti ona artık ihtiyacı olmayan sömürücü patronlar yıkmıştır.
Cumhuriyeti ondan intikam almak için yıllarca bekleyen dinciler yıkmıştır.
Cumhuriyeti 1923 Türkiyesini asla kabullenmeyen emperyalistler yıkmıştır.
Cumhuriyetin yeniden ayağa kalkması için sömürücülerin saltanatı sonlanmalıdır.
Cumhuriyetin yıkılmayacak sağlamlıkta kuruluşu için laiklik tesis edilmelidir.
Cumhuriyetin coğrafyamızı aydınlatması için emperyalizm bütün unsurlarıyla kovulmalıdır.
Cumhuriyet asalaklara değil emekçi halka yaslanmalıdır.
Cumhuriyet ekonomiyi kamucu bir doğrultuda baştan aşağıya yeniden örgütlemelidir.
Cumhuriyet güçlü bir sanayi inşa etmeli, tarımda çevreyi ve insan sağlığını gözeten yöntemler uygulayarak kendi kendine yeten bir ülke hedeflemelidir.
Cumhuriyet herkese iş sağlamalıdır.
Cumhuriyet herkese insanca yaşayacağı bir konut temin etmelidir.
Cumhuriyet ısınmayı, aydınlanmayı, suyu, ulaşımı bedelsiz hale getirmelidir.
Cumhuriyet eğitim ve sağlık hizmetlerini bilimsel temelde

herkese eşit ve ücretsiz olarak ulaştırmalıdır.
Cumhuriyet her tür sömürüye son verdiği gibi yurttaşların etnik, dinsel nedenlerle ayrımcılığa uğramasını mutlak olarak engellemelidir.
Cumhuriyet kadınların eşitliğini ve özgürlüğünü tehdit eden ekonomik, siyasi ve kültürel nedenleri ortadan kaldırmalı, çeşitli cinsel yönelimlere sahip yurttaşları her açıdan kapsayan bir toplumsal iklim yaratmalıdır.
Cumhuriyet doğayı ve tarihi korumalıdır.
Cumhuriyet bilimi, sanatı, yaratıcı düşüncüyü sıçratan kaynakları harekete geçirmelidir.
Cumhuriyet ülkenin egemenliğini tesis etmelidir.
Cumhuriyet başka ülkelerin iç işlerine karışmamalı, bütün emperyalist anlaşma ve kurumlardan çıkmalıdır.
Cumhuriyet, bütün ülkelerin halklarıyla dostça ilişkiler geliştirmeli, yurtsever ve enternasyonalist bir politikayı ilke haline getirmelidir.
Cumhuriyet yabancı askerleri ülkeden çıkarmalı, ülkedeki bütün yabancı üsleri kapatmalıdır.
Cumhuriyet kendisini halk ve Cumhuriyet düşmanlarından, emperyalistlerden koruyacak önlemler almalıdır.
Cumhuriyet yaşamalı ve yaşatmalıdır.
Bu topraklarda Cumhuriyet'in ilanının yüzüncü yılına yaklaşırken, halkımız yeni bir Cumhuriyet için, bir emekçi Cumhuriyeti için, yaşayacak ve yaşatacak bir SOSYALİST CUMHURİYET için görev üstlenmelidir.

YAŞASIN CUMHURİYET

